

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Є.О. Шаховалова.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

© Шаховалова Є.О., 2015.

Статтю отримано редакцією 28.09.2015 р.

Вступ. Від наявності достатньої кількості та якості основних засобів залежить ефективність діяльності підприємств. Склад і відтворення основних засобів та його фінансування в сільському господарстві мають суттєві особливості. До основних засобів аграрних підприємств належить земля, яка потребує значних затрат на її відтворення. Капітальні інвестиції, що здійснюються у сільському господарстві мають тривалий термін окупності й супроводжуються значними ризиками, невизначеністю очікуваного результату. Недостатня забезпеченість власними фінансовими ресурсами, особливо малих та середніх аграрних підприємств, обмеженість доступу до кредитних джерел, скорочення державної фінансової підтримки ускладнюють розвиток і відтворення основних засобів аграрних підприємств України.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Особливості відтворення основних засобів та його фінансування в аграрних підприємствах досліджували відомі вчені-економісти: В.Г. Андрійчук [1], П.І. Гайдуцький, С.І. Дем'яненко, О.О. Єранкін, О.В. Захарчук [4], І.І. Лукінов, В.М. Нелеп [7], П.Т. Саблук.

Постановка завдання. Завдання полягає у виявленні особливостей відтворення основних засобів та його фінансового забезпечення в аграрних підприємствах з виділенням землі як основного засобу виробництва; причин неефективності відтворення основних засобів в аграрних підприємствах.

Основний матеріал і результати. Аналіз та узагальнення практики відтворення основних засобів у сільському господарстві дозволяють виділити такі його особливості: кількісні і якісні відмінності виробничих фондів; різниця в характері й тривалості виробничого циклу (в сільському господарстві його строки обумовлені природою рослинних і тваринних організмів); різниця у виробленому продукті, його призначенні та якостях, пристосованості до процесу споживання (в сільському господарстві має місце сезонність виробництва і безперервність споживання виробленої продукції). На відтворення основних засобів у сільському господарстві впливають: різниця у технологічних процесах виробництва; специфіка залучених у виробничий обіг ресурсів.

У сільськогосподарському виробництві економічний процес відтворення деяких основних засобів тісно поєднується з природними (біологічними) процесами відтворення рослин і тварин. Тому в процесі розширеного відтворення в сільському господарстві одночасно взаємодіють економічні та природні закони відтворення. У сільськогосподарському виробництві, на відміну від промисловості, людина за допомогою техніки керує природними процесами. При цьому технічні засоби виробництва повинні створювати найбільш сприятливі умови для життя та розвитку живих організмів – рослин і тварин, що забезпечує високий рівень їхньої продуктивності.

Головною особливістю сільського господарства є використання землі як засобу виробництва. В інших галузях національного господарства земля є тільки базою для розміщення виробничих об'єктів і не відіграє активної та вирішальної ролі. Вона просторово

обмежена і штучно не відтворюється. Обов'язковою умовою розширеного відтворення в сільськогосподарському виробництві є раціональне використання землі та проведення заходів з підвищення її родючості.

Недосконалість технологічних процесів сучасного виробництва загострює екологічні проблеми в аграрних підприємствах. У процесі використання земель у сільському господарстві виникають порушені та відпрацьовані землі. Рекультивация земель (комплекс робіт, спрямованих на відтворення продуктивності та господарської цінності порушених земель, поліпшення умов навколишнього середовища) є ефективним заходом у вирішенні питання раціонального використання земельних ресурсів і розв'язанні проблеми охорони природи в цілому. Однак рекультивация землі є досить дорогим заходом, а тому малі та середні аграрні підприємства не в змозі її здійснювати. При цьому великі агроформування, маючи достатні фінансові ресурси, не зацікавлені в її проведенні.

На сьогодні момент в Україні діє мораторій на купівлю-продаж сільськогосподарських земель. Аграрні підприємства, які беруть в оренду сільськогосподарські землі, досить часто порушують норми користування сільськогосподарськими землями, виснажуючи їх.

Розмір аграрних підприємств значною мірою визначає їх фінансові можливості щодо обсягу оброблюваних земель, кількості та якості необхідної й наявної сільськогосподарської техніки. Великі аграрні формування в Україні представлені агрохолдингами, які обробляють великі території сільськогосподарських угідь і мають доступ до значного обсягу фінансових ресурсів, потужне техніко-технологічне оснащення. У 2014 р. вперше за останній час динаміка розміру земельних банків агрохолдингів в Україні виявилась негативною. Порівняно з 2013 р. загальний земельний банк холдингів скоротився на 0,19 млн га (рис. 1).

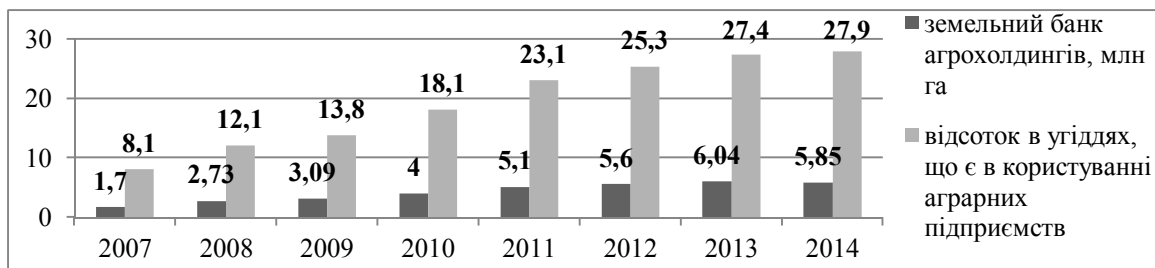

Рис. 1. Динаміка розмірів земельних банків агрохолдингів України [6]

На діяльність агрохолдингів впливає орендна плата за сільськогосподарську землю, котра в Україні майже в 10 разів нижча, ніж в ЄС [5, с. 92]. За цих обставин агрохолдинги без значних затрат можуть концентрувати великі розміри землі для обробки. Спостерігається практика, коли агрохолдинги орендують землі в одній місцевості, виснажуючи їх, а потім орендують землі в іншій місцевості. При цьому кошти на фінансування відтворення землі агрохолдинги майже не виділяють.

В Україні спостерігається тенденція до збільшення кількості агрохолдингів. Так, у 2007 році в Україні було зареєстровано 18 агрохолдингів, що мали землі у користуванні загальною площею 1,7 млн га. У 2013 році в Україні було зареєстровано понад 80 агрохолдингів, які обробляли більше ніж 6,04 млн га [1, с. 4].

Професор В.М. Нелеп вважає, що при переході більшої частки земель у користування агрохолдингів відбудеться: орієнтація виключно на високоприбуткові галузі рослинництва. Це призведе до ще більшого порушення сівозмін, зниження родючості ґрунтів, знищення рослинництва в місцевості панування агрохолдингів; зменшення кількості робочих місць, безробіття, ненаповнення бюджетів сільських рад і як наслідок – розвалена соціальна сфера села; селянство буде усунуте від управління виробництвом і соціальним розвитком [7, с. 125]. Така точка зору, на нашу думку, заслуговує на увагу, але є занадто песимістичною.

Входження України до СОТ, вихід на ринок ЄС вимагають дотримання певних стандартів якості продукції [3]. Таких стандартів досить важко досягти невеликим аграрним виробникам та переробним підприємствам. Т.Г. Дудар зазначає, що агрохолдинги мають потужні фінансові ресурси і новітнє обладнання. Це дає їм значні переваги перед середніми та малими господарствами. Агрохолдинги застосовують новітні технології у виробництві й

переробці продукції, контролюють дотримання технологій на всіх етапах виробництва, впроваджують необхідні стандарти якості [3, с. 86].

На думку фахівців, функціонування агрохолдингів має ряд позитивних і негативних характеристик. Позитивні характеристики: значна інвестиційна привабливість більшості агрохолдингів; висока привабливість агрохолдингів у плані їх кредитування комерційними банками завдяки наявності ліквідного заставного майна; замкнений повний цикл виробництва. До негативних наслідків діяльності агрохолдингів відносять: зростання рівня безробіття в сільській місцевості у зв'язку зі скороченням трудомістких видів виробництва сільськогосподарської продукції, переходом на моновиробництво і використання вузькопрофільної сільськогосподарської техніки; недотримання сівозмін, раціональної структури посівів та заходів щодо меліорації земель, що спричиняє виснаження земельних ділянок; неконтрольоване використання отрутохімікатів та пестицидів у виробництві сільськогосподарської продукції, що негативно впливає на екологію сільських територій.

Уникнення багатьох негативних наслідків діяльності агрохолдингів було б можливим при відміні мораторію на купівлю-продаж сільськогосподарських земель. Це призведе до зростання вартості землі та її капіталізації, можливості іпотечного кредитування під заставу землі, створення раціональних розмірів землекористування, зростання орендної плати за землю, підвищення продуктивності та ефективності використання землі ефективними землевласниками, створення середнього класу на селі. Але переважають негативні наслідки відміни мораторію на купівлю-продаж сільськогосподарських земель у сучасних умовах.

Особливістю процесу відтворення основних засобів у сільському господарстві є й те, що значна частина засобів виробництва відтворюється в аграрних підприємствах у натуральній формі. Частина сільськогосподарської продукції не набуває товарної форми, залишається у підприємства і вступає в новий цикл уже як засіб виробництва. Це насіння, корми, молодняк худоби, птиця, органічні добрива та інша продукція. Окремі види засобів виробництва можуть під дією людини докорінно змінювати свою функціональну роль у процесі виробництва. Тому в одному випадку їх розглядають як основний капітал, а в іншому – як оборотний. Наприклад, основне стадо худоби – це елемент основного капіталу, зважаючи на функціональну роль тварин у відтворенні капіталу й у виробництві предметів праці (молока, приплоду). При переведенні їх на відгодовування з основного вони переходять в оборотний капітал.

У сільському господарстві період виробництва продукції та робочий період не збігаються, а тому на процес розширеного відтворення основних засобів значний вплив має сезонність виробництва, особливо в галузях рослинництва. Це вимагає значної концентрації матеріальних, трудових, а також фінансових ресурсів упродовж певних періодів, у розпорядженні аграрних підприємств. Поглиблення спеціалізації й раціональне співвідношення та поєднання виробництва рослинницької і тваринницької продукції сприятимуть вирівнюванню сезонності сільськогосподарського виробництва і поліпшенню фінансово-економічних показників діяльності аграрних підприємств.

Відтворення основних засобів у сільському господарстві ґрунтується передусім на необхідності врахування особливостей виробництва. Його характерною рисою в цій галузі є те, що вона виробляє продукти харчування для населення, безперервність споживання яких зумовлює й безперервність виробництва, а отже, і відтворення [11, 307–319].

У сільському господарстві України розширене відтворення відбувається при абсолютному зменшенні зайнятих трудових ресурсів. Увесь обсяг приросту валової продукції досягається за рахунок підвищення продуктивності праці. Але подальше нарощування виробництва сільськогосподарської продукції потребує здійснити заходи щодо значного поліпшення матеріально-технічної бази аграрних підприємств, а отже, фінансового забезпечення її формування.

В Україні 2010 – 2014 рр. відбувається скорочення кількості найманих працівників в аграрних підприємствах на 19,4%. При цьому зросла продуктивність праці на 71,7% і зменшилася кількість наявної основної сільськогосподарської техніки в середньому на 30% у 2010 – 2014 рр.

Оскільки вітчизняна промисловість є головним постачальником сільськогосподарської техніки для аграрних підприємств, зростають вимоги до нарощування її виробництва та

підвищення якості. Але індекси виробництва машин і устаткування для сільського господарства знизили у 2014 р. відносно 2010 р. на 47,9% (табл. 1).

Таблиця 1
Наявність основних видів техніки, кількість найманих працівників, продуктивність праці в аграрних підприємствах та індекс виробництва машин і устаткування для сільського господарства України у 2010 – 2014 рр., дані на кінець року [10, с. 89, 130; 9, с. 31, 47, 188]

Показник/Роки	2010	2011	2012	2013	2014	Абсолютне відхилення 2014/2010	Відносне відхилення 2014/2010, %
Трактори, тис. од.	151,3	147,1	150,1	146	130,8	-20,5	86,5
Комбайни:							
зернозбиральні, тис. од.	32,8	32,1	32	30	27,2	-5,6	82,9
кукурудзозбиральні, тис. од.	2,5	2,3	2,1	2	1,8	-0,7	72,0
буракозбиральні, тис. од.	4,2	3,8	3,6	3	2,7	-1,5	64,3
льонозбиральні, тис. од.	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	-0,3	40,0
картоплезбиральні, тис. од.	1,7	1,7	1,6	1,5	1,3	-0,4	76,5
Кількість найманих працівників, тис. осіб	724,8	711	697,8	652,1	591,3	-133,5	81,6
Продуктивність праці, на 1 зайняту особу, грн	132680,4	165229	159679	201216,9	227753,4	95073	171,7
Індекси виробництва машин і устаткування для сільського господарства	166,6	138,2	81,9	87,6	86,8	-79,8	52,1

Інтенсивне відтворення основних засобів аграрних підприємств потребує суттєвого збільшення обсягу капітальних інвестицій, зростання обсягів виробництва та поліпшення якості вітчизняної сільськогосподарської техніки.

Капітальні інвестиції, що здійснюються у сільському господарстві, порівняно з капітальними інвестиціями інших галузей мають суттєві особливості: тривалий термін окупності; наявність значних ризиків і невизначеності при очікуванні результату.

Проаналізуємо обсяг капітальних інвестицій у сільське, лісове й рибне господарства (табл. 2).

Таблиця 2
Капітальні інвестиції в сільське, лісове та рибне господарства України у 2010 – 2014 рр., млн грн [11, с. 33]

Показник/Роки	2010	2011	2012	2013	2014	Абсолютне відхилення 2014/2010	Відносне відхилення 2014/2010, %
Капітальні інвестиції в сільське, лісове та рибне господарства	11568	17039	19411	19059	18796	+7228	162,5
Частка капітальних інвестицій у сільське, лісове й рибне господарства у загальному обсязі капітальних інвестицій в економіку України	6,1	6,5	6,6	7,1	8,6	+2,5	141,0
Капітальні інвестиції в сільське, лісове та рибне господарства за рахунок державного бюджету	328,2	316,8	77,3	64,8	18,3	-309,9	5,6

З таблиці 2 видно, що до 2012 р. обсяг капітальних інвестицій у сільське, лісове та рибне господарства зростає, а з 2013 р. почав скорочуватися, хоча частка цих інвестицій у загальному обсязі капітальних інвестицій в економіку України постійно зростала. Частка капітальних інвестицій у сільське, лісове й рибне господарства у загальному обсязі капітальних інвестицій в

економіку України є незначною. Державна підтримка фінансування відтворення основних засобів дуже важлива для малих та середніх аграрних підприємств. Але обсяг капітальних інвестицій у сільське, лісове й рибне господарства за рахунок державного бюджету є незначним у загальному обсязі капітальних інвестицій в економіку України. Капітальні інвестиції в сільське, лісове та рибне господарства за рахунок державного бюджету різко скоротилися у 2012 р. і мають спадну тенденцію у 2010 – 2014 рр. Їх обсяг зменшився у 2014 р. порівняно з 2010 р. на 94,4%.

Відтворення основних засобів аграрних підприємств потребує значних капіталовкладень і зазвичай власних фінансових ресурсів: чистого прибутку й амортизаційних відрахувань. Зменшення обсягу прибутку і рентабельності аграрних підприємств обумовлено: диспаритетом цін на промислову продукцію, яку використовують у господарствах, та вироблену ними сільськогосподарську продукцію; зростанням витрат на поточні ремонти зношеної техніки.

Рис. 2. Індеси цін реалізації промислової та сільськогосподарської продукції в Україні у 1996 – 2014 рр.

Джерело: побудовано на основі даних Державної служби статистики України

Проаналізувавши дані рис. 2, можна зробити висновок про значну різницю індексів цін на продукцію промисловості та сільського господарства в окремі роки. Перевищення індексу цін продукції промисловості над сільськогосподарською мало місце у 2002, 2004, 2005, 2006, 2008, 2009, 2011 та 2013 роках. Із поглибленням економічної кризи 2008 року перевищення індексів цін промислової продукції над сільськогосподарською становило 12,7% у 2008 р., 7,9% у 2009 р., 7,5% у 2014 р.

Індекс цін на промислову продукцію й тарифи на послуги, спожиті в сільському господарстві, зростав кожного року, крім 2013 р., але у 2014 р. підвищився (на 41,7%) (табл. 3). Середня ціна на трактори у 2013 р. порівняно з 2012 р. зросла на 11%, на комбайни: зернозбиральні – на 3,8%, кукурудзозбиральні – на 44,5%, бурякозбиральні – на 57,1%, на молочні сепаратори – 58,2% [8, с. 6 – 8].

Таблиця 3

Індекс цін на промислову продукцію й тарифи на послуги, спожиті в сільському господарстві, рівень рентабельності всієї та операційної діяльності аграрних підприємств України у 2010 – 2014 рр. [9, с. 53, 57]

Показник/Роки	2010	2011	2012	2013	2014
Індекс цін на промислову продукцію й тарифи на послуги, спожиті в сільському господарстві, %	117,6	112,7	105,3	95,8	141,7
Рівень рентабельності всієї діяльності, %	17,5	19,3	16,3	8,3	8,8
Рівень рентабельності операційної діяльності, %	24,5	24,7	22,8	12,2	21,1

Вказаний вище диспаритет цін є фактором, що суттєво впливає на зменшення прибутку, на зниження рівня рентабельності всієї та операційної діяльності сільськогосподарських підприємств, рентабельності виробництва сільськогосподарської продукції.

Рентабельність усієї й операційної діяльності сільськогосподарських підприємств України відповідно знизилася із 17,5 і 24,5% у 2010 р. до 8,8 та 21,1% у 2014 р. (табл. 3). А рентабельність виробництва сільськогосподарської продукції з 1990 р. до 2013 р. знизилася вчетверо. Але вдвічі збільшилась у 2014 р. порівняно з 2013 р. (рис. 3).

Рис. 3. Рентабельність виробництва сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими підприємствами в Україні в 1990–2014 рр., % [9, с. 51]

Забезпечення відтворення основних засобів аграрних підприємств залежить від формування амортизаційних відрахувань та їх використання. В умовах спрощеної системи оподаткування сільськогосподарських підприємств і сплати ними фінансового податку аграрні підприємства не здійснюють переоцінку вартості основних засобів і як наслідок – нарахування суми амортизації відбувається за заниженими цінами на основні засоби. Заниження розміру амортизаційних відрахувань, у зв'язку із заниженням реальної вартості основних засобів, призводить до зменшення витрат виробництва, а отже, й до заниження собівартості продукції. Це може збільшувати прибутки від реалізації продукції, але підприємства недоотримують фінансові ресурси, що негативно впливає на процес відтворення основних засобів.

За підрахунками О.В. Захарчука, лише за 12 років за рахунок непроведеної разової індексації основних засобів, а відповідно заниження нарахованих амортизаційних відрахувань у сільському господарстві недораховано понад 40 млрд грн амортизаційних відрахувань. А доведення середнього рівня амортизаційних відрахувань хоча б до 8% (рівень простого відтворення) за ці роки дало б змогу дорахувати ще 90 млрд грн. Нині амортизаційні відрахування дають змогу відтворити наявні основні засоби за 16-20 років, або вдвічі довше, ніж необхідно за нормативами [5].

Через значне заниження реальної вартості основних засобів як бази для нарахування амортизації склалася ситуація, коли остання перестала виконувати одну з головних своїх функцій – відтворення основних засобів.

Особливостями відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств, які впливають на його фінансове забезпечення є: використання і відтворення землі як основного засобу; різниця в характері та тривалості циклу виробництва; сезонність виробництва і безперервність споживання продукції сільського господарства; відтворення в аграрних підприємствах значної частини основних засобів у натуральній формі; специфіка залучення у виробничий обіг ресурсів.

У сільському господарстві на фінансування відтворення основних засобів впливають: сезонність виробництва – кошти для ведення діяльності потрібні значною мірою під час посівної кампанії, а прибуток отримують лише з реалізації товару; тривалий оборот капіталу в галузі, що спричинено тривалим циклом виробництва; брак застави для забезпечення отримання довгострокових кредитів; значна частина виробленої продукції залишається на підприємствах для власних потреб, що зменшує величину отриманого прибутку.

Розмір аграрних підприємств визначає їх фінансові можливості щодо відтворення основних засобів. Агрохолдинги мають значні фінансові ресурси і поглинають малі та середні сільськогосподарські підприємства. Головним недоліком їх діяльності є виснаження сільськогосподарських земель при наявності фінансових можливостей, щоб відтворювати землю. Необхідно на державному рівні зобов'язати агрохолдинги самостійно фінансувати заходи щодо відтворення використовуваних ними сільськогосподарських земель.

У більшості європейських країн основою ведення сільського господарства є саме малі та середні сільськогосподарські підприємства. При цьому держави виділяють значні кошти на підтримку таких підприємств, запобігаючи монополії в аграрному секторі. В Україні доцільним є розвиток середніх і малих сільськогосподарських підприємств. Інтенсивне відтворення основних засобів на цих підприємствах призведе до збільшення прибутковості підприємств, підвищення якості продукції та як наслідок її конкурентоспроможності. Таке відтворення потребує значного фінансування з різних джерел.

Висновки. У сільському господарстві у 2010 – 2014 рр. ціни на промислову продукцію та тарифи на послуги, спожиті в сільському господарстві України, постійно зростають (особливо в 2014 р.), часто спостерігається диспаритет цін на промислову та сільськогосподарську продукцію, зростає рівень інфляції в Україні, а амортизація не виконує своєї відтворювальної функції. Це негативно впливає на рентабельність діяльності аграрних підприємств та виробництва сільськогосподарської продукції і зрештою на їх здатність до самофінансування відтворення основних засобів. Капітальні інвестиції в сільське господарство хоч і зростають, але їх частка у загальному обсязі капітальних інвестицій в економіку України є незначною, а капітальні інвестиції в сільське господарство за рахунок держави у 2010-2014 рр. суттєво знизились. З урахуванням ризиків сільськогосподарської діяльності отримання кредитів є важкодоступним для аграрних підприємств. Обов'язкова переоцінка вартості основних засобів аграрних підприємств збільшить амортизаційні відрахування, тобто створить можливості для збільшення самофінансування відтворення основних засобів. Перспективи подальших досліджень полягатимуть у дослідженні стану, ефективності використання та відтворення основних засобів аграрних підприємств; позитивного впливу збільшення амортизації на рівень рентабельності аграрних підприємств.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрійчук В.Г. Агропромислові формування нового типу в контексті стратегії розвитку вітчизняного сільського господарства / В.Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2013. – №1. – С. 3 – 15.
2. Дідус С.М. Агрохолдинги в Україні: особливості становлення та розвитку / С.М. Дідус // Економіка АПК. – 2011. – №12. – С. 93 – 102.
3. Дудар Т.Г. Оцінка потенціалу і ринкових позицій аграрних холдингів / Т.Г. Дудар // Економіка АПК. – 2011. – №11. – С. 84 – 90.
4. Захарчук О.В. Проблеми матеріально-технічного забезпечення сільського господарства України / О.В. Захарчук // Економіка АПК. – 2014. – № 7. – С. 92 – 99.
5. Мірзоева Т.В. Агрохолдинги в Україні в умовах сьогодення / Т.В. Мірзоева // Інноваційна економіка. – 2008. – №8(34). – С. 90 – 93.
6. Найбільші агрохолдинги України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ucab.ua/files/Survey/Largest_Agriholdings/Holdings_2015_demo.pdf
7. Нелеп В.М. Шаляхи відродження українського села / В.М. Нелеп // Економіка АПК. – 2013. – №1. – С. 125.
8. Купівля матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб сільськогосподарськими підприємствами у 2013 році: статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики, 2014. – 44 с.
9. Сільське господарство України за 2014 р.: статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики, 2015. – 379 с.
10. Статистичний щорічник України за 2014 рік. – К.: Державна служба статистики України. - 2015. - 534 с.
11. Черевко Г.В. Економіка підприємств: навч. посіб. / Г.В. Черевко, Ф.В. Горбонос, Г.Б. Іваницька, Н.Ф. Павленчик; [під. ред. Г.В. Черевко]. – Львів, 2004. – 384 с.

УДК 332.3+631.5]338.434

Шаховалова Єлизавета Олегівна, аспірантка кафедри корпоративних фінансів і контролінгу. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». **Особливості відтворення основних засобів аграрних підприємств в Україні та його фінансове забезпечення.** Досліджено особливості відтворення основних засобів та його фінансування в аграрних підприємствах. Установлено причини неефективності відтворення основних засобів і втрати амортизацією своєї відтворювальної функції в аграрних підприємствах України.

Ключові слова: основні засоби аграрних підприємств, відтворення основних засобів, земля як основний засіб, агрохолдинги, диспаритет цін, амортизація.

УДК 332.3+631.5]338.434

Шаховалова Елизавета Олеговна, аспирантка кафедры корпоративных финансов и контроллинга. ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана». **Особенности воспроизводства основных средств аграрных предприятий в Украине и его финансовое обеспечение.** Исследованы особенности воспроизводства основных средств и их финансирования в аграрных предприятиях. Установлены причины неэффективности воспроизводства основных средств и потери амортизацией своей воспроизводящей функции в аграрных предприятиях Украины.

Ключевые слова: основные средства аграрных предприятий, воспроизводство основных средств, земля как основное средство, агрохолдинги, диспаритет цен, амортизация.

UDC 332.3+631.5]338.434

Shakhovalova Ye.O., post-graduate student, Department of Corporate Finance and Controlling, SHEI "Kyiv Vadym Hetman National Economic University". **Peculiarities of fixed assets reproduction at agricultural enterprises in Ukraine and its financial support.** The article considers peculiarities of the fixed assets reproduction and its financing at agricultural enterprises. The reasons of inefficient reproduction of fixed assets and losing its reproductive function due to amortization at agricultural enterprises of Ukraine have been detected.

Keywords: fixed assets of agricultural enterprises, reproduction of fixed assets, soil as fixed asset, agricultural holdings, disparity in prices, amortization.